

Womhaj Bóh!

Czytło 8.
24. febr.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a su tam dostacž sa schtwórtlětnu pšchedplatu 40 up.

Invocavit.

Mat. 4, 1.

Tehdy bu Jezus wot teho Ducha do puseziny wjedzeny, so by wot czerta spytowany byl.

Jezus bě pšes kščenizy, i kotrejž bu wot Jana w Jordanje kščenzy a w kotrejž bu s Božim duchom wuhotowany, pošwěćenje do swojeho wumožetkeho powołanja dostał. Gnydom po tym bu wón wot Ducha do puseziny wjedzeny, so by sŕeho njespšeczela pšnal, kotrehož knjejtwo wón roslamacž a saniczecž dyrbsjeshe. „Na to džě je so sjewil Ssyn Boži, so by wón czertowste skutki stajyl.“ A tam w puseziny bu Jezus na tšoje waschnje wot czerta spytowany: Khlěba dyrbi wón bebi bračž, so žaneje nusy njesmėje, czeježe dyrbi dostacž, so ničto wyshe njehe njebudže, zyls žiwět a wschitke jeho krašnoceže dyrbja jemu kšuschecž, so móže wschědnje w rjanym krašnym wjehelu živy byčž, — a ja cžo to wičitko? Sa to, so by po słowje czerta cžinil a so by dele panywšchi so k czertej modlił. Jezus wobsteji w tajkim spytowanju krašnje. Wschitko wabjenje czerta je podarmo. S Božim słowom buchu wschitke jeho nadbėhowanja pobite. A kaž Jezus tudy wobsteji, tak tež w kóždym dalschim spytowanju. Czert drje bě Jezusa w puseziny wopušcžil, ale tola jenož na malu kšwilu. Wón pšewodžowashe teho Knjesa potom na jeho zylm dalschim pucžu na to hladajo, kak by teho Knjesa wot wumožetkeho stutkowanja wotcžahnył. Kak hrošne bě czertowe spytowanje w jahrodže

Wethemane! Kak strachowashe so Knjesowe cžělo pšched žmjerežu, mjenujzy pšched tamnej straschnej žmjerežu na kšizju, w kotrejž dyrbsjeshe so saplacženje a žarmanje dacž sa hrěchi zylcho žiwěta! Wještlyšchich jeho so modlicž: „Wóteže, cžesch-li, dha wšmi tón khlěch wote mnje, niž pak moja, ale twoja wola so staj?“, Njesda so nam, jako by czert blisfo pšchi Jezusa stal a se žmje-cžom wocžakowal, so by Jezus w spytowanju podcžal? Boži jandželjo su do hrěcha padnył, tež přenjej cžlowje-kaj nještaj w spytowanju wobstaloz, — budže žyn Boži wobstacž? Haj, wón je wobstal! W modlitwje namaka wón móz a pšewinjenje.

Jezus bu spytowany. A wy? Tež tudy placzi to słowo: Wotrocžł njeje pšes swojeho knjesa. Abo cžesch ty, hdžež je naš Knjes spytowany, bjes spytowanja wostacž? To drje nje docžakujesch. Haj, we wschelakim jchtaleže bliži so nam spytowal: pak pšes hrěschnych cžlowjelow, pak we wjehelu a žrudobje, pak w našim cžěle žanym. Wschitko, sčtož naš wot Jezusa wotwlatnje, je czertowe spytowanje. Czerta drje i wocžomaj nje-widžiny, ale jeho cžěmne stutkowanje wschudže widžiny a na bebi žanym žonimy. S wět hani kšryštusa, a czert hani naš pšes tutón žiwět, so bychny kšryštusa wopušcžili. Wjehela pšchiddu a lubja so našemu cžělu. Tu ma czert lóhke džělo, so našu wutrobu žawutli, my pod wjehelom Boha žabudžemy a czertej wole cžinimy. A hbyž žrudoba pšchidže a našemu cžělu so njespodoba, ma czert tež lóhke nadbėhowanje na našu wutrobu.

Wón wě do wuſchow piſchpotacž a tebję naręcžecž, ſo je njeprawo wot Boha, ſo tebi, kiž by piſchęzo wěrn džeržal, tajku wulku bolocęž počęzele. Ty počžinaſch piſchęčžiwu Bohu morſkotacž a kaſ bórny by ſwoje dowěrjenje na Boha ſhubiſ. Spytomač khodzji wokoſo jako ružazy law a hlada, tohož by pōzriel. Wſchudže ſu jeho hęcže napowlecžene, ſo bychu ſo cžłowjekoję w nich popadnyli.

Kak mōžemy ſo ſ tych ſpytowanjow murwinęč? Runje tač, kaž naſch ſbōžnik. Bože ſłowo dyrbi nam piſchęzo mjecž byčž, ſ kotrymž cžertowe leſnoſęče wotehnany. Čhže cže cžert piſchęs ſrudobu wot Boha wotwjęcž, rjekli, ſo piſchęs wſchelati ſtyſt do Božeho kraſtwa jaſtnpicž dyrbimy. Spytuje cže wón piſchęs wjębele, pokaſuj na bohateho muža, kotrehož žiwjenje lute wjębele, ale jeho kōnž węcžna cžwila bę. Čhže wón piſchęs ſwětne kubla tvoję duſchu ſawjęcž, praj: „Čhto pomha cžłowjekę, hdy by wón runje zlyly ſwět dobył a pał na ſwoję duſchę ſchłodowal?“ Piſchede wſchēm pał modlcęže ſo, ſo byſchęče do ſpytowanja njepadnyli. Wōh dyrbi naſ piſchęd ſpytowanjom ſakhowacž, a hdyž tola na naſ ſ Božęje wole ſpytowanje piſchindže, nam ſwoję pomož poſticžecž, ſo bychmy jo derje piſchewinpli.

Lępiči kſchęcžijan je, ſylniſchę ſpytowanje. Čžim rjęniſchjo pał kſchęcžijan ſwoje ſpytowanja piſchewinje, čžim lępje ſo wón wudokōnja. O, ſo by ty piſchęzo ſ dobyčęrijom nad ſpytowanjom wuſchō! Chryſtuſ je dobył, tež ty dobudžęch.

Samjeń.

Bucžowanje po Božim piſmje

abo

tajke myſle nadenidžęch, Bože ſłowo cžitajo.

Podawa ſwěrnę cžitac „Pomhaj Wōh-a“.

1. knihi Wōiſažowe, 19. ſlaw.

(Potracžowanje.)

A jeho napominanje wuſmęchuję wołachu: Tajku ſkōčę nje-ſmęny tvojimaj zuſobnikomaj cžinicž? Derje, čžemy tebi nętko hōrje cžinicž, dylti jimaj, ſo by ſpōſnal, ſo zuſobnik nam ničo roſkaſowacž nima; ſo mōžemy cžinicž, ſchtož ſo nam ſpōdoba. A woni ſo kplnje na Lota walichu, ſo bychu jeho doſahnyli; a ſmajęch, ſchto bychu ſ nim ſkucžili, bychu-li ſo jeho ſmozowali? A piſchitupwſchji čžyžu durje roſkamacž.

Alle mužaj nutſka dopomniſchtaj ſo ſa prawy wotomit na njeho, wotewriſchtaj wot nutſka durje, piſchęſtręchtaj ſwoję ruku won, tochnyſchtaj Lota nutſ do kęže a ſamlnyſchtaj durje, doniž ſo herjelaza cžrjōda nutſ dobu.

A mužow, koſtiž bęchu piſchęd domowyni durjemi, ſbiſchtaj wonaj je hlepocęžu, mačyč a wulkič, tač ſo ſo prōžowachu phtajo a piſchi ſęčjenje blidžo, ſkōncžnje domoj džęchu, jedyn po druhim, dokelž durje njenamatachu.

Tač daloto męjachu piſchincž, ſo by bylo jaſnje dopkaſane, ſo ſu jatamanja hōdni.

II. Čhucęka 12—22. Hdyž piſchichodny džen ſchadža, wuidže Lot je ſwoję mandželſtej a je ſwojimaj džowtomaj ſ męſta; tež nawoženjej bęchtaj ſo namoſwajaloj, ſo byſchtaj kōbu piſchichčoj a ſo kōbu wimōžitalaj; taj pał ſo kmejeſchtaj. Kņęs, ſwojimaj prjedawſchimaj towarſchomaj ſo mjeſ tym piſchitowacſchiwſchji, počęzele Lota do moabitniſch hōr; tōn pał wuprožy hebi, ſo ſmęł ſo do Wely podacž, ſchtož ſo jemu tež piſchiwoli.

A taj mužej, ſ kotrymajž bęche Lot njemjedžiwſchji jandželow hoſpōdowal, džeſchtaj l Lotej, ſo tač ſe ſwojimaj ſłowami wuſnajo, ſchto ſtaj: Mačy-li hiſchęče nętko tudy, nęhdže piſchichodneho žyna, abo tvojich žynow a tvoję džowli, abo tohož mačy w męcęže, teho ſawokaj ſhęty l hebi a wuwjedž jeho ſ tobu ſ męſta a je wjęche wotoliny tutyč pjecž męſtow.

Tež Lotowaj piſchichodnaj žynaj ſtaj ſaplecženaj do powſchit-

lowneje ſkaženojeje wſchitkič Sodomicžanow; ſ tym ſo nam tež piſchichodne hęcži Lotowęju džowkow wujęžnja. Tute wulky ſtraſchne, piſchęblſte Lotowe towarſtwo ſ tutym ſkaženym narōdom je nam poſtajeſa ſa brožazy piſchiklad, ſo mamy ſo ſwoje žiwe dni podobneho wobkħada hladacž.

A jandželęj džeſchtaj dale: Wōj budžemaj tele męſto ſkaſneč, dokelž je ręcž wo nim wulka piſchęd Kņęſom; Kņęs je naju pōkħal, ſo buchmōj jo ſkaſtjo.

Ludžo, nad kotrymž ſu ſo Sodomicženjo piſchęhręſchili, ſtvo- rjenja Bože, kotrež ſu wonjęcęcžili, wołaja wo wjęcženje l Bohu, žadaja Bože budženje. Tutōn wuras wotkryje nam hluboku, wulkotnu myſl, ſo wſchitke kaženje Božeho poſtajeſneho porjada w Božej ſtwōrbje ſa wjęcženjom wola a ſarunanje žada. Tutōn žwajaty ponajęm prjad ma ſo piſchęs kħoſtanje na kōždym hręſchniku ſaſho poſtaječ, kotryž je Boži porjad ſaſtj.

Na to wuidže Lot — duſcha kſchępjataſchę jemu, hdyž wo- pominaſchę, ſchto wſcho bęche ſo tu ſtalo, a hōrki ſtyſt pinaſchę jeho, hdyž ſo dopomni, kač bliſko je Bože ſurōwe budženje — a wōu kħwataſchę, jako by lečal ſ ſchidkōmaj, won na hažu do domow, hōžę jeho piſchiwuini bydlachu, a ręcžęche je ſwojimaj piſchichodnymaj žynomaj, kotrajž čžyſchtaj hebi jeho džowzy wſacž, a džeſchę: Stańtaj, džitaj ſ teho męſta, piſchetož Kņęſ budže, kač je mi piſchęs ſwojęju pōkħow ſjewil, tute męſto ſkaſneč. Ale piſchichodnaj žynaj bęchtaj runje tač njewęcžazaj a ſaſkaltaj w ſwojich hręchach, kač widitž Sodomicženjo; a teho dla ſdaiſchę ſo jimaj to kmeſchue byčž, hdyž piſchichodny nan powjedajchę wo jandželomaj, kotrejuž bęche hoſpōdowal, a wo ſkaženju a ſahubjenju, kotrež męjeſchę piſchincž. Tač męjeſchę ſo Lot bjeje wjęcheho wu- ſpęcha wrōcžicž a męjeſchę jeju piſchewoitaicž jeju woſhudej.

Žimaj ſo ſdaiſchę, ſo čže Lot kmečhi ſ nimaj hnacž. Taj ſtaj žiwy wobras wſchitkič tyč, kotryčž Boži pōkħ napomina, ſo bychu ſo hladaſi piſchęd piſchichodnym kħoſtanjom.

Hdyž raiſchę ſerja ſchadžachu, nuſowaičhtaj jandželaj Lota a honjeſchtaj jeho, ſo by kħwatal, a džeſchtaj: Stań, a wimi ſwoję žonu a ſwoję džowzy, kotrež ſtej na wulke Bože hiſchęče nje- woženjenej doma. ſo mačy hiſchęče po nanowym prawu jimaj roſkaſowacž, ſo by ty hnadž njeſahnył w ſkaženju tuteho męſta.

Hdyž pał ſo wōu kōndžęche, dokelž bęche jemu cęžto je ſwojeho dotalneho lubowaneho bydla wucžahnyčž a kač cželanž do zuſby cžahnyčž — hlaj, Lot njeje kač Abraham — doſahnyſchtaj jandželaj jeho a jeho žonu a jeho dwe džowzy ſa ruku, teho dla, ſo Kņęs, kotremuž wonaj žlučęchtaj, jeho piſchępuſchicęčž čžyſchę, a wuwjedžęchtaj jeho won a puſchęſchtaj jeho piſchęd męſtom.

A jako bęchtaj jeho won wuwjedłoj, džeſchę wōn, mjenuižy Kņęs, kotryž bęchę prjedy pola Abrahama woſtal, nętko pał ſo ſwojimaj prjedawſchimaj piſchęmodžerjomaj piſchitowatič: Wulchowaj ſwoję duſchu a njewohladaj ſo ſ wopjęcžizu! Njch je nętko tvojja jeničſka ſtarocž, ſo by ſwoje žiwjenje wumōhł, a wſdaj ſo wſchęd ſwojich myſłow, ſo mačy telko lubeho ſady hebję woſtaječ. Tež njeſtej na wſchitkej tutej runije, ſo by na wotomit wudychnył abo ſo by pohladal, ſchto ſo ſady tebję ſtawa. Dži na horu piſchęd tobu, ſo by hnadž njeſahnył.

Kaž kōžnik, kotremuž je ſo w mōſſkič žolmadž a ſurōwnych wichorach kōž roſkamala, ma ſo Lot wjęcheho wpačč, ſo by hebi ſame nahe žiwjenje wulchowal.

Dokelž ma ſo wſcha rumina powrōcžicž a ſahubicž, dha Lot njeje prjedy wjęcheho ſtracha ſo minyl, doniž njeje na horu piſchichōl.

Kņęs je ſmilny a wot wulkeje dobroty. Čſłowo: „Kħwataj a wulchowaj ſwoję duſchu“ ma byčž ſakladny hlōh wſchęje lubocęče, kotryž ſpncži ſe wjęcheho piſchipowjedanja wjębeleje wopjęcęče wo ſbōžniku. Wjęſchdu lubocęč, kač nam tež piſchiklad jandželow poſaje, njenamataſch, hačž tu, ſo piſchindžęch ſ njeje do ſtracha, ſo by ſkōncžnje wobcęžny a ſo tebję wjazy njewitaja, ſo niſkoho njenuſjęch. To je jnamjo, ſ tajkej lubocęču ſo Wōh nad nami ſmilil.

Wohladaſch-li ſo ſ wopjęcžizu, dha naſtupi ſ tym njewęra ſwoje kņęſtwo, a ty poſaſaſch, ſo by hręchęj piſchihileny. Čhtōž ſo piſchi tajkič podawčach wohlada, njewęri broženju, ſo ſtrach ja jeho žiwjenje tež jeho dokħwata.

Tu wuſtupi na dobo ſaſho jedyn, kotryž ſ Lotom ręcži: wonaj jeho wuwjedžętaj a wōn džeſchę. Tu je ſo Kņęs jaſho ſ nimaj ſetkal. Lot ſpōnaje tež jeho ſa pręnieho mjeſ nimi, hdyž tež ſwoje ſłowa wſchitkim tjom ſaręcži, dha wōu tola jenož ſ jęnym ręcži, kotrehož ſ Božim mjenom „Kņęs“ woſnamjenil;

a teŝ tón rěči wot nětka w swojim mjenje wo tym, štož budže činić.

(Pofračowanje.)

Powolanje, prawohcziwienie a ŝwicćenje.

(Pofračowanje.)

I. Powoitanje.

„Szwjaty Duch je mje piches ewangelijon powoitał“ — to je přenje wuměnenje, kotrež Luther w katechizmje mjenuje, dyrbi-li čłowjek do knjeja Ješom Khrysta wěrić abo k nemu pichitić. Čłowjek ham k Khrystuŝej pichitić, ani ham hebi to wotnyŝlić njemóže, ale ŝwjaty Duch dyrbi piches ŝwoje džěto na wutrobje a ŝwědomnju jemu k tajsemu wotnyŝienju a k jeho wuwjedženju dopomhać; duch Wótca je, kotruž „k Ssynjei czehnje“ (Jan. 6, 44.) Těho dla k tutemu powoitaŝemu ŝtutowanju ŝwjateho Ducha wŝitko ŝluŝcha, piches cžož ho čłowjek kaž na ŝwój hamžny hrěch, tak teŝ na Khrystuŝa jako na ŝbóžnika wot Boha jemu dateho, kedžbliny ježini a tak ho na pucž ŝtaji a na pucžu dale wjedže, na kotrymž k Khrystuŝej wchitbadža. Zlyt křód cžowŝteho žiwjenja we wjebelu a reudoby je ŝtajne wodženje k ŝbožu w Khrystuŝu, dolež džě Boža mudroŝ; a luboŝež ho runje w tym wobŝwědčuje, ŝo wchitke ŝhoujenja a podawiny naložuje, čłowjeka do Božeho kraletwa, to rěka k Khrystuŝej, dowjeić. Ale jaŝniŝeho a dokladniŝeho hač piches wodženja w žiwjenju ho powoitanje k wěri do Khrystuŝa piches přědowanje ewangelija ŝtaje. „Kał pak dyrba wěrić, wo kotrymž ničo njeŝjo ŝtjcheli? Kał pak dyrba ŝtjchecž bjes přědaja?“ (Rom. 10, 14.) Wodženja k žiwjenju ŝu hłóŝ pak mjenje pak bóle pŝchitry a potajny, ewangelijon je jaŝne a wurajne, teŝ tamne wodženja halke prawje roŝwědčuje ŝlowo powoitanja. Tuto powoitanje piches ewangelijon njewobiteji pak jenož w ŝwotkowym pichipowjedanju, ale Boži w nim džělawy duch ŝwotkowne pŝchipowjedanje je inuŝkow-nyim ŝtutkami pŝchewodža, čłowjeka k jeho inuŝkowneje tupoŝe a bjesdžatnoŝe ŝbudžo a k dobom jeho roŝwětlujo, to rěka jemu kaž wo jeho hrěchym ŝtaženju tal wo kraŝnoŝeji Sejom Khrysta prawe ŝwětko dawajo, tal ŝo po nēcim, jeli ŝo čže k žiwej wěri do njeho pŝchitić, jamóže. Woŝebita powoitaŝka móž ŝtónčnje pódla zyleho běha žiwjenja a pódla přědowanja ewangelija w ŝtjčženizy leži. Na jenej ŝtronje tuta wŝchał powoitanje ŝame pŝchěŝahuje, dolež wona niž jenož woła, pŝcheproŝahuje, ale teŝ něŝto dawaj, mjenujžy ŝpocžat noweho bŝiŝteho žiwjenja. Na druhej ŝtronje pak džě teŝ ewangelijon, hdyž powoita, ho k pŝcheproŝenjom ŝamym a je ŝwotkowym radženjom njeiŝpofoji, a dolež wyŝe teho w ŝtjčženizy nowe žiwjenje ho jenož jako ŝorno, kotrež ma móž ŝhadžeć, do wutrobje džěćja položi a jeho dalŝe roŝwíwanje wot teho wotwiŝuje, hač tuto nowe žiwjenje poŝdžiće ho w ŝamoŝtatej, wědomnej wěri pŝchitmuje, džeržnje a pŝchipŝnawa, dha w tutym nastupanju teŝ ŝtjčženiza k ŝtutkam powoitanja ŝluŝcha, mjes kotrymž je najmŝiŝi a najŝyniŝi. Wona ŝtjčženemu, kaž ruče móže tón ŝtjchecž, bjes pŝchěŝtača pŝchiwola: Ty Khrystuŝej pŝchitluŝchecž, niž jenož móž powŝchitkowneho wumóženja a wjednanja, ale ty ŝy jemu hižo woŝebite piches ŝtjčženizy pŝchitwojony, ŝymjo njebjeŝteho žiwjenja je hižo do tebe položene, — tuž je twoje ŝamokwjenje, jeli ŝo tola daleny wot Khrystuŝa woitanjeŝ a nadobnemn ŝymjenju w hebi ŝahinyež daŝch, cžim cžeŝte.

Powoitanje k ŝbožu w Khrystuŝu ho wŝchitkim čłowjekam bjes wuwjača ŝtaje; hdyž teŝ niž wŝchitkim piches ŝtjčženizy w džěćazyh létach, dha tola wŝchitkim piches ewangelijon a piches wŝchelatore wodženja w jich žiwjenju. Tuta powŝchitkownoŝe powoitanja je jednory a nuŝny ŝčhwk powŝchitkownoŝe Božeje huady a luboŝeje, kotraž wŝchitkich čłowjekow bjes wuwjača wob- jima a čžyła wŝchitkich bjes roŝdžěta ŝboža w Khrystuŝu džělow-nych čžinić. Wdyž ŝy njeđžiwajo na to milony čłowjekow hižo wumrěli a hiŝeje mru bjes teho, ŝo by powoitanje piches ewange-lijon ho jim doŝtalo, dha hodži ho to k powŝchitkownoŝeju Božeje huadneje wole jenož tal ŝtjčdocić, ŝo powoitaž džělawoŝež Božeho ducha na tute žiwjenje njewobmjeŝujeny, ale ŝa tych, k kotrymž bjes jich winy ewangelijon wo Khrystuŝu njeje pichitŝko, pŝch- ipowjedanje ewangelija w tamnym ŝwěće hebi myŝlimy, we wěŝtym nastupanju pofračowanje a dalawjedjenje Jeŝuŝoweho přědowanja w cžahu mjes jeho ŝmjercžu a jeho horjeŝtačom ŝemrěčym džeržaneho (1. Pětr. 3, 19, 20). A kaž powoitanje piches ewangelijon wŝchitkich wobjimuje, tal ho teŝ pola wŝchitkich woprawdže na jich

ŝbóžnoŝež měri. Potajneje rady Božeje njeje, pŝches kotruž bychu wot wěćnoŝeje hem tučji k ŝbóžnoŝeji, tamni ŝatamanŝtwu předyŝtaženi byli, tal ŝo ho tutym poŝledniŝim powoitanje doŝtawaj niž, ŝo by jich k ŝbóžnoŝeji wjedlo, ale jenož, „ŝo njebjechu žaneho ŝamokwjenja měti“, k ŝwierdenjenju, k ŝudej. Ně, Wóh čže, ŝo by wŝchitkim ludžom pomhane bylo, a jeho ŝmitnočž tak datolo džě, kaž cžlowŝti hrěch doŝaha, mjenujžy na wŝchitkich. Derje ŝu tu huadněža, kotrež naŝe myŝlenie ženje na jemi nje- ŝhuda: cžěmne pady w cžlowŝkim žiwjenju, hdyž ho ŝa, jako budžiŝe ho cžlowjek pŝches Boži wožud do cžahneho a wěćneho ŝahubjenja a ŝtaženja honi, a cžěmne mětina w ŝwjatym piŝmje, w kotruž ho Bože předyŝtaženi jenoŝlwyh pak k ŝbóžnoŝeji pak k ŝatamanŝtwu ŝa naŝpomnjene byč. Ale wot tajlich jeno- ŝlwyh cžěmnyh padow a měŝinow njeŝměny wuŝhadžeć, hdyž hebi ŝwoje mětjenje wo Božeji ŝbóžnyh cžinžajej woli tworimy, ale wot zyleho jaŝneho a ŝwětkeho wopŝchěćja ewangelija, woŝebje wot widožmneho ŝewjenja huady we woŝbje naŝeho ŝbóžnika, kotruž je nam Božu najŝwotkowniŝeho wutrobu a woprawdžitu wolu, wŝchitkim wumóž, ŝjewi. Što hebi wo ŝwojim wu- wolenju cžeŝte myŝle cžiniŝch? Šladaj na Khrystuŝowe rany; k tych ho cži twoje wuŝwolenje napschěžo ŝwěćti.

(Pofračowanje.)

Wŝchelate k bliŝka a k daloka.

— Sa džěni nowowólbom na VII. ewangeliko lutherŝku kraju ŝynodu, kotraž ho w bliŝkim cžahu w Draždžanach ŝwědže, je ho ŝrjeda 13. měrza tuteho lěta poŝtaji. Woliež ma ho tón křóč w 26 wotrjebach. W XXV. wotrjebu, k kotremuž teŝ wjeŝti džěł naŝchich herŝŝkich woŝadow ŝluŝcha, ma ho ŝwětny ŝapŝtanz wuŝwolicž, dolež je k wyŝchitki hamŝti huđnił Pŝhilipp w ŝamjenju wumrjel. Wólbna ŝromadžina ho 13. měrza popođnju w 2 h. w ŝali radneje ŝžeje w Biŝkopizach ŝromadžy. Što ho jako kandidat poŝtaječ, hiŝeje inate njeje. Wupwolerjo pak budža ho w bliŝkim cžahu wo tym roŝbudžieč. Tež drubi lužiŝti wotrjeŝ (XXV.), kotremuž teŝ džěł naŝchich herŝŝkich woŝadow ŝluŝcha, ma nowowólb a to ŝwětnoŝo kaž teŝ duchownoho ŝapŝtanza. Tala wólbna ŝmjeje ho tón ŝamy džěni w Lubju. Ewangeliko-lutherŝka kraja ŝynoda wobŝtejeŝe hač doŝal k 61 ŝobuŝtawow (34 ŝwě- tnyh, laikow, a 27 duchownyh), kotřiž ho w 27 wotrjebach wu- ŝwolicu, dale k jeneho ŝaŝtupjerja theologiŝteje a jurijiŝteje fakulty w Lipŝu, a k džěbacž wot miniŝtrow poŝtajenyh ŝobuŝtawow. Nětko pak ŝaj ho Lipŝejanŝti a ŝamjeniečanŝti wotrjeŝ do dweju roŝdžěliw. Duž budže nowa ŝynoda hromadže se 77 ŝobuŝtawow wobteječ. Kažle ŝakŝiŝte nacžili ho ŝynodže k wuradžowanju pŝchepodadža, hiŝeje inate njeje, nadžijomuje pak budženy w bliŝkim cžahu lubym cžitarjam powjelež dačž móž. Wóh čžyl pak mile wuradžowanja ŝynody k ŝbožu naŝeje droheje ewangeliko-lutherŝkeje žyrkwoje požohnowacž.

— W Draždžanach je hobotu tydženja k. farač em. Bergan wumrjel, wyŝchi dohwoletny ŝaŝlužbny farač we Wulŝich Edžarach. Pŝchod někotrymi létami je ho wón na wotpocžink podal. Wón běŝe wot Boha wodarjemny muž, kotruž je ŝwoje zyle žiwjenje do ŝluŝby Božeho kraletwa ŝtaje. Wón běŝe ŝwětny ŝyn najdeho herŝŝkeho luda, kotruž je ŝa prawa naŝeho luda w ŝwojim powoitanju ŝmžieje ŝaŝtupowal. Těho cžěto bu ŝađženu ŝrjedu we Wulŝich Edžarach, w jeho lubej woŝadže, kotruž je doŝe lěta jako duŝchowpakti wozdžil, k bohatym wobdželenjom zyleje woŝady ŝhowane. Sa nim džě nutryni džal jeho lubeje woŝady kaž teŝ zyleho herŝŝkeho luda do tamneje wěćnoŝeje!

— Saŝte krajne towarŝtvo inuŝkownoho miŝionŝtwa je „Lečžaje kopjeno“ ŝa 1. polutny džěni wadało, na kotrymž ho kolleŝta ŝa waŝny ŝtut inuŝkownoho miŝionŝtwa ŝběra. W huaja- zych ŝlowach kraja ho wo wutrobje naŝeho ewangelikoŝkeho luda, ŝo by wóbj wopow pŝchitjeŝ ŝa ŝwjaty ŝtut ŝmitnočže. Tole kopjeno ho naŝchim Eŝerbam w herŝŝkej rěči do rukow da a budže ho w bliŝchich dujach roŝdawocž. Lubi Eŝerbja, pŝch- cžitaječ hebi huajazu pŝitwu, a wy budžeje wěće rad bohaty dar woprowacž ŝa naŝe inuŝkowne miŝionŝtvo. Polo ŝtutowanja bywa lěto a wjeŝte, a duž je teŝ wiazy wopowow trjeba.

— W ludu je hujo doŝež myŝli ŝtjchecž, kaž bychu ŝame poŝtajeni ŝa wólbny do žyrkwinŝkeho přědŝtjejeŝtwa pŝačžke kaž ŝa wólbny do hejma, ŝo njeŝměl taŝi, kiž ŝaŝti krajan njeje, ŝobu wolieč aniž wuŝwolicž. Krajne konŝiŝtorŝtvo je w tym pŝchod kŝotkim roŝbudžilo, ŝo temu tal njeje. Wjele bóle doŝaha k temu,

jo něchtó pschi wolenju do zyrkwinskeho prjódsktejerstwa, jebó woli abo šo wuńwoli, šo je wón jebustaw wońhady. Šebustawy wońhadow jakskeje krajnjeje zyrkwije pať móža tež jow bydlazy wukrajenjo być, jeno šo šo ł ewangelisko-lutherstej krajnej zyrkwije dźerža a šwoje zyrkwinske dawki płacža. To płaczi teho runja wo wukrajnych wjach, kotrež šu do wońhady jakskeje krajnjeje zyrkwije jasarowane.

Rusa wulka — pomoz bliska!

W o w j e d a n c z k o .

(Wotraczowanje.)

„Šortke njesbože je naju podeschlo, lubšchi Šandrijo“, mēnjeseke Měčkež macž. „Mjeběchmoj po Wožej weli hiščeže dospytowanaj. Mjebduške wulke bohatsawa šmy šubili, nana šmój šhubiloj, šlōncznej šmój pošledni kroschil šhubiloj, kotryž mējeseke naju hiščeže sežiwěj. Prošču Woža, šo by naju na pučž dōwjeđł, šo njetrjebatoj hlodu wumrječž; njepōjnaju ša naju ničō, šhiba šo wošmjemoj proščeriki šij, a šo počžehnjemoj po kraju, šo bychmoj šmilne duške proščtoj wo dary lubočeže. Ščto mohtoj hewaf tež šapocžecž? Nimamoj ani pschawuńnyj ani pschecželow, šotšij móhli šo na namaj šmilicž, a ja — Wožo pomhaj — ja šym šlara, šłaba a šhoro, a njemōžu šo š rucžnyaj dželom sežiwicž.“ Měčkež macž šhowa šwoje mjeswočžo do rukow. Šandrij pať šo pošbēhny, wušwobodži šo š macžernej ručow a rēcžeske je šahorjenjom takle: „Mě, macži, lubšcha macži, po proščerit njepōndžecž, hdyž seže šhoro a šłaba. Ša čžu šo ša waš štaracž a čžu dželacž, šelkož jenož móžu, šo bychmoj štajnje dočž mēloj. Ššym-li tež hiščeže mlody a šłaby a mješym tež hiščeže pschewjele nawuńny, dha jnaju tola pučž, kotryž naju wulhowa, šo njepōndžemoj po proščerit a šo njepschidžemoj do nušy. Dōwēcž šo Wožu a špušcžecž šo na miše, a wy budžecž widžecž, šepje šo namaj pōndže, hacž šebi pomušlicž šwazicž!“

„Wboh šhyno!“ wotmolwi macž šrudnje, „ščto drje by čžyť šapocžecž, šo by towoju macž a šam šebje moht sežiwicž? Wo tebe mam šo štajnje hiščeže poštaracž. Šdyž šo šmilne wutrobny nad nami njeshmila, dha njebudže žana bēda a žane pomženje pschewulke, kotrež njebny naju podeschlo. Ty njemōžecž naju šastaracž, lubšchi Šandrijo!“ „A tola ja to móžu, macži!“ wotmolwi Šandrij še šahorjenjom. „Šnaju wšch rostlim, šnaju wšch hojaze šela, kotrež na polach a w holach, w tonidlach a pschi rēlach roštu. Wēm, šaf šo ptacžkam prudka wlatu, šnaju, šaf šo ptacžki wutyluja, móžu mjelcžki a bruki a drube pschekajancžki lojicž a je na jehly tylacž; móžu pēlne hrajski a drube wēžki je wšchelateho drjewa wuršowacž, a hiščeže mušo druheho. Š tym wšchem pať móžemoj šebi po wšchj čžeseci něščto šašlužicž. Šojaze šela pschedam do haptiki, a wutylkam ptacžki, mjelcžki a bruki na jehlicžkach a wuršowane wēžki š drjewa wotkupi mi bohaty pschepuz; šōn wšch to w šwojich šhlamach pschedawa. Wōn pschedawa tajke wēžy tež do wšchch kutow na šemi; wōn mi wēžce moju próžu šaruna. Dōwolcž jenož, šo tak čžinju. Šustje šizo pōndu do mēsta, šo bych š pschepuzom a š haptiharjom porēcžaf. Šotom wšchaf šhonicž, macži, ščto wonaj mēnitaj. Šawēcž, wboheho šhyna njebudžetaj wotpošacž, kotryž čžze šwojej šhorej macžeri něščto šašlužicž.“

Šdyž Měčkež macž šwojeho šhynka takle rēcžecž šhyschecž, dha šelhadža nowa nadšija w šewe wutrobje; wuhlad do pschichoda njedaseke šo jej wjazy pomrēčženy a šrudny jako prjedy hiščeže. Ššynowa lubočež na wopor hutowa wolschewi špodžiwije šewe wutrobu a bēške najšmanišcha žabčicžka ša bolaze rany, kotrež bēške jej šurowy wońud šbil.

„Ščtōž takle šwojny šłabu a šhoru macž čžeseci,“ mēnjeseke wona, „teho Wōh, luby Šujes šawēcž njesabudže; widžomuje Wože žohnowanje šo jemu doštanje.“

(Wotraczowanje.)

List i Armeniskeje.

Redaktorej je šo jako list š Urfa na tych, šotšij še šwojimi dobrowōlnymi darami wbohe šyrotu w šyrotowujach šastaraja, š wobrašom wbohich šyrotow dopiš doštal. Šōnle dopiš płaczi tež našchim šerbškim dobrowōlnym daricželam, šotšij wbohe šyrotu še šwojimi dobrowōlnymi darami wocžahau. Wōn ma šo tak:

Šujes dr. Mohrbach, šiz na študowanškim pučžowanju psches Turkeštan, Persiku a Mesopotamiku šōnz šeta do Urfy pschidžce, ščele nam je 600 wobrašami našchich šyrotow w Urfe ščehowazy list:

Urfa, džen 7. januara 1901.

Čžeseceni pschecželjo!

Šo bych waš do šwontownych wobštejnošcžow šawjeđł, čžu našpomnicž, šo bēške dženka 7. januara w Urfe 14 šhōdžekow čžoploty, šo ludžo pschi wocžiwujnych durjach pschipođnju šebžachu, w šlōncznej čžoplocže na šhēške šhōdžachu a šo pschi wōdže na dwoje rōže ščēja. Šudny w Urfe je šo š wulkej pilnošcžu na wobrašach našchich šyrotow, kotrež šobu ščelu, dželato. Wš njehmēcž dočžacž, šo nětko š wobrašami š dōbom wošebita nadrobna powječž wo šyrotach pschidžce. Wobrašy budža najprjedy najšlepke čžinice. Šnihe, hdyž šo powječž wo žiwjenju šyrotow šapichu, šo šwēru šapikuja; hdyž je šo něščto pižanja hōdne nahromadžito, šo něhōže ša poš šeta listna Šam pschipošcelu.

Dr. Mohrbach.

(Wobrašy psches dobrowōlne dary našchich Šerbow šastarawych šyrotow redaktor pschipoštane doštanje. Ša šōždu šyrotu płaczi šo šōžde šeto 150 hr. Šlōžske powječž wo dželcžach šo šewja, šaf šhēny dōndu.)

Druhi list.

Urfa, džen 14. januara 1901.

Š tymle listom doštanjecž holcžaze wobrašy hacž na malo, kotrež pošdžišcho poščelenu. Ša wčerawšchim mēšach wulke wješele, pošlednej dwe listce doštacž. Ša šo ani nadžija njebēch, šo hiščeže do armenišchich hōdow dōndžereti (tam šu hōdy pošdžičho, po štarej protyžy). Šunjež bēške njedželu wječžor, šo teho wštojež njemōžach, šitu wocžinicz a pošladacž, hacž tam nutšta je, ščtož trjebachom. A to tam bēške. Džen do dr. Mohrbachoweho wotpučžowanja pschidžce Wadwelli Bedros še miui a mi praji: Wš hiščeže 50 rubiškow ša našce holzy trjebamy. Ša šo najštrōžich, pschetož hacž runjež je ša šōžde jenož 4 šebčzi šattuna trjeba, hromadže to tola wulki wudawł wucžinija, ša kotryž pjenjes njemējach. Šajte to wješele, hdyž jedny truch plata po druchim š listy wucžecžek. Ša drube ranje wšch do mēcha štyłach, džēch do šyrotownje š Selverej Čhanumej, a ščžachmy a mēřachmy, a šhaj, mēřachmy platu š 49 rubiškam. Šle mž, šo by šōn Šujes šim pschemato poštal, šc 7 šē jich wjazy, pschetož pschi šlōžšchim wobhladowanju namatachmy, šo by 42 rubiškow došč žylo. 20 mōžach šizo po dōndženu prēnich hōdownych listow rošdawacž. Ššmy šo wšchitny jara wješeli, šaf š juntrēčž našhonicž, šaf Šujes w prawym wotomiku to miše dawa.

(Wotraczowanje.)

Šwēcži tebi prawe šlōnzō?

Wucženi, šotšij šu pošlednje šacžmicž šlōnzō wobkēžbowali, nam powjedaja, šo, hdyž šo šlōnzō žyle šacžni a nětko wo dnjo šōstka čžma šemju pschitnywajce, šaf šrudoba a šustnošcž psches žytu štwōrbu Wožu džēšce; šaf ptacžki šlōtowajo a šrudne šynki wot šo dawajo šwoje hnešda š bojošcžu pytachu; pšy wujachu a do šwojich šētow šalēšechu, a šwētki šwoje šlōjčki wōwšnychu. hdyž bēchu ščzenja šamlyte. Ščto je šemja šes Wožeho šlōnzō? Šwōna je žyle na jcho mōž a šwētko pošajana. Šdy by šlōnzō šwēcžicž pschetalo, by na šemi wšchitno žiwjenje hubšeny šōnz wšacž dyrbjato. — Mēje runje tak š twojej dušchu? Mōže twoja dušcha živa być, hdyž jej šlōnzō hnadu a prawdošcže njehwēcži? Šam njēje žaneho žiwjenja, hdyž tute šlōnzō šwoje prubi njewšchecžera, ale luta čžma, šunjerč a šrudoba. Šušto dočž to nětko čžłowjeť njecžuje, ale wōn to jemu še šastroženjom špōnaje. Duž njepomni ženje, šo proščecž: šwēcži tež mi w mojim žiwjenju to prawe šlōnzō!?

M. H.

Daliske dobrowōlne dary ša wbohe armeniske šyrotu:

Dr. R. i Šh. . . . . 5 hr.

W mjenje wbohich šyrotow praji wutrobny džaf

Šōlcž, redaktor.